

Mindig érdekesnek találom, ha a különböző forrásokból érkező hírek felelgetnek egymásnak. E hét legelején például a Gazeta.pl világhálós híroldal arról számolt be, hogy a lengyel Gaz System energiavállalat elzárta az orosz gázt Nyugat-Európa felé továbbító gázvezetékét. A cég nyilatkozatban közölte: azért nem engedik a lengyel vezetékrendszerbe az Oroszországból érkező energiahordozót, mert csapnivaló a minősége. Állítólag a Jamal gázvezetékben lévő gáz túl vizes ahhoz, hogy használni lehessen. Ezt alátámasztja, hogy Németország máris jelezte: nem hajlandó átvenni a vizes gázt. A hirtelen minőségcsökkenés okát a szakértők csak találgatják.

Egyesek jóhiszeműen elképzelhetőnek tartják, hogy Oroszországban vagy Fehéroroszországban közönséges műszaki hiba történt. Más, gyanakvóbb természetű megfigyelők azt sem zárják ki, hogy az oroszok politikai figyelmeztetést küldtek – ugyanis azt kifogásolják, hogy Lengyelország megegyezett Dániával a Baltic Pipe gázvezetékéről. Ez a jelentős műszaki fejlesztés a Balti-tenger alatt szállít majd norvég gázt a lengyeleknek. A gyanakvók elmélete mellett szól az is, hogy a lengyel miniszterhelyettes néhány nappal ezelőtt bejelentette: az orosz Gazprommal kötött szerződés 2022-es lejáta után Lengyelország lemond az orosz gázzal. Vagyis Moszkva szemszögéből úgy tűnik, hogy ugrik a zsíros gázüzlet, ezért bosszúból gyorsan felvizezték a gázt. Milyen kicsinyes, milyen primitív eljárás...

Ez tehát az egyik hír – most pedig következzen a párja, amely nagyon érdekesen illeszkedik, felel. Piotr Naimski lengyel gazdasági miniszterhelyettes arról tájékoztatta a sajtót, hogy Donald Trump elnök júliusi lengyelországi látogatásától az amerikai földgázszállítások növelésének előkészítését várják. Ismeretes, hogy Lengyelország egy évvel ezelőtt üzembe helyezte LNG (cseppfolyósított földgáz) terminálját a német határ közelében fekvő Swinoujście balti-tengeri kikötővárosban. Ezt a létesítményt kimondottan azért hozták létre, hogy csökkentsék függőségüket az orosz gázszállításoktól. Ráadásul a lengyel kormány azt is egyértelművé tette, hogy ezt a swinoujściei terminált az egész kelet-közép-európai terület számára igénybe vehető gázelosztó központtá kívánja tenni. Ez bizony jelentős pofon a függőségi viszonyból élő orosz Gazprom cégnek.

A vadonatúj terminálra idén júniusban már meg is érkezett az első amerikai LNG szállítmány. Az üzletet tengerentúli részről a Cheniere Energy vállalat, lengyel oldalról pedig az állami tulajdonú PGNiG földgázipari konszern bonyolította. Naimski miniszterhelyettes, aki a lengyel kormány energiaipari infrastruktúráért felelős illetékese, most azt nyilatkozta: Donald Trump

elnök lengyelországi látogatásától további gázszállítási üzletek feltételeinek a megteremtését várják – és nem csupán lengyel, hanem más európai vevők számára is. Hoppá. A „más európai vevők” közé akár mi, magyarok is tartozhatnánk... Naimski úgy fogalmazott: „Az energiaellátást mind Washington, mind Varsó fontos biztonságpolitikai kérdésnek tekinti. Ebből a szempontból az energiaügyi együttműködés kérdése biztosan terítékre kerül a tárgyalásokon. Konkrétan az LNG szállítások növelése is szóba kerülhet Lengyelország és a szomszédos, de akár más európai országok számára is.” Kétségtelen, hogy az energetikai ellátás biztosítása a jövőben egyre sarkalatosabb szempont lesz, és nemzetbiztonságilag több európai ország számára kívánatos, hogy az elmúlt évtizedek alatt kialakult függőséget megszüntessék. Naimski miniszterhelyettes célzatosan azt is kijelentette, hogy a swinoujciei LNG terminálban fogadott LNG szállítmányokat Lengyelország Ukrajának is tovább tudja juttatni, mihelyt elkészül az átadó állomás a két ország határán. A későbbiekben pedig akár Dél-Európa számára is forgalmazhatnak földgázt. Jómagam teljesen megnyugtatónak tartanám, ha ez a déli irányú továbbítás Magyarországot is érintené, bevonná.

A helyzet jelenleg az, hogy Lengyelország évente tizenhat milliárd köbméter gázt használ fel. Ez elég tetemes mennyiség. A lengyeleknek LNG szállításra jelenleg a Qatargas vállalattal van szerződésük, összesen hárommilliárd köbméterről. A swinoujciei kikötő kapacitása további ötmilliárd köbméter, és ezt rövid távon hét és félmilliárd köbméterre fogják bővíteni. Ám ez a kibővített mennyiség is jócskán kevesebb a szükséges évi tizenhat milliárdnál... Tehát további megoldásokat is kutatni kell, nyilván ezért lesznek tárgyalások Donald Trump elnök és a lengyel kormány között. Naimski állítása szerint a varsói kormány arra számít, hogy az azonnali piacon kötött üzleteken túl hosszú távú szállítási megállapodásokat is köthet amerikai vállalatokkal. A politikus hozzátette: „Az amerikai cseppfolyósított földgáz kellőképpen versenyképes Európában ahhoz, hogy megrendítse a Gazprom piaci pozícióját.” Ez reális célkitűzésnek látszik.

További érdekes fejlemény, hogy az amerikai Szenátus hivatalosan kezdeményezte: vonják gazdasági szankciók alá az orosz energiaipari projekteket. A Szenátus a közelmúltban „politikai aggályoknak” adott hangot az európai gázszállítások feletti orosz dominancia miatt. Naimski gazdasági miniszterhelyettes most örömmel üdvözölte a szenátusi állásfoglalást, amely lényegében az Északi Áramlat földgázvezeték szállítási kapacitásának megkétszerezését hirdeti. Úgy fogalmazott: „Lengyelország nagyra értékeli, hogy álláspontja az Egyesült Államokban meghallgatásra talált.” Ezek persze csak szavak, szavak. A tényekről talán többet is megtudunk egy bő hét múlva. Trump elnök július 6-án érkezik Varsóba, és az energiabiztonsági téma mellett várhatóan katonai kérdésekről is tárgyalni fog a lengyel állami vezetőkkel. Nem tölt majd túlzottan sok időt lengyel földön, hiszen a németországi G20 csúcstalálkozóra hivatalos.

Friss hír, hogy most hétfőn reggel több mint nyolcszáz utassal a „fedélzetén” elindult Budapestről Lengyelországba a Fekete Madonna zarándokvonat. Ez már hagyomány. Az útvonal is mindig ugyanaz: a zarándokok rövid krakkói megállással a pálos szerzetesek által alapított czestochowai Mária-kegyhelyre, a híres Jasna Góra-i kolostorhoz igyekeznek. Idén Soltész Miklós, az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára búcsúztatta a népes csoportot. A zarándokok között százhatvan fiatal van, akik az anyaország mellett Erdélyből és Kárpátaljáról érkeztek. A vonat indulása előtt Jerzy Snopek, Lengyelország budapesti nagykövete is beszédet mondott, és azt emelte ki, hogy a Fekete Madonna kegyképe különleges szerepet tölt be a lengyel kultúrában és történelemben. A lengyelek hite szerint országuk addig lehet biztonságban, amíg a Fekete Madonna jelen van Jasna Góra kegyhelyén.